

Agendanr.: 8
Voorstelnr.: RB2020014
Onderwerp: Rekenkamerbrief Sturing op grote projecten
Programma: n.v.t.
Wethouder(s): M. Stam
Portefeuille: Grote Projecten

Reden van agendering: ter besluitvorming

Aan de Raad,

Heerhugowaard, 26 mei 2020

Voorstel / besluit:

1. De aanbevelingen en tips van de rekenkamer over de rolneming door de gemeenteraad bij grote projecten, basis te laten zijn voor een in 2020 te organiseren werkconferentie over de verbetering van de positie van de raad bij grote projecten;
2. De organisatie van de werkconferentie in handen te stellen van de griffier en de directeur Ruimte.

Inleiding

De rekenkamer heeft in een rekenkamerbrief de resultaten gepresenteerd van haar onderzoek naar sturing op grote projecten. De rekenkamerbrief geeft de raad allereerst inzicht in de beleidskaders voor en de praktijk van zijn rolneming bij grote projecten in Heerhugowaard. Ten tweede biedt het de raad handvatten om de kwaliteit van zijn rolneming waar nodig te verbeteren. De handvatten zijn weergegeven in de vorm van aanbevelingen en tips.

Beoogd effect

De kwaliteit van de rolneming door de gemeenteraad bij grote projecten waar nodig te verbeteren.

Argumenten

Bij grote projecten staat er over het algemeen financieel en maatschappelijk veel op het spel. De raad heeft een bepalende rol bij het aan de voorkant meegeven van kaders en het tussentijds en achteraf controleren van het project.

Raadsleden hebben aangegeven het soms lastig te vinden om als raad sturing te geven aan grote projecten in de gemeente. Zorgvuldige informatievoorziening draagt dan bij aan het goed invulling kunnen geven door de raad aan zijn rollen.

Het organiseren van een werkconferentie over de positie van de raad bij grote projecten in samenwerking met college en ambtelijke organisatie, kan antwoord geven op de vraag welke verbeter-mogelijkheden er zijn om de raad meer grip te geven op grote projecten.

Kanttekeningen

1. Reactie vanuit het college

De rekenkamerbrief is voor evt. op- en aanmerkingen voorgelegd aan het college van burgemeester en wethouders. Vanuit het college is een reactie ontvangen met de navolgende tekst en opbouw en moet dus ook gelezen worden vanuit haar ogen t.a.v. "onze" en "wij":

1.1. Algemeen

De rekenkamerbrief onderstreept de ambitie van onze gemeente om grote projecten op te pakken met goed samenspel tussen gemeenteraad, college en ambtelijke organisatie. De publicatie geeft een aantal handvatten die een goede basis zijn om genoemd samenspel verder te verbeteren, zeker ook in het licht van grote en gecompliceerde (binnenstedelijke)

projecten die de komende jaren gaan plaatsvinden.

Ook de timing van deze rekenkamerbrief is goed. Met de ambtelijke fusie met Langedijk per 2020, het verwachte inwerkingtreden van de Omgevingswet per 2022 én de voorgenomen bestuurlijke fusie met Langedijk per 2022, is de organisatie doende om verschillende processen verder te verbeteren en professionaliseren. De adviezen uit deze rekenkamerbrief geven hier extra input voor.

1.2 Reactie op de adviezen van de Rekenkamer

Het college stelt voor om de adviezen uit de rekenkamerbrief als voeding te gebruiken bij reeds lopende trajecten. Zo worden de adviezen verbonden aan reeds lopende ontwikkelingen: de hiervoor genoemde fusietrajecten en de Omgevingswet.

Op die wijze kunnen we werk met werk maken.

Daarom stellen wij voor om de adviezen als volgt te behandelen:

- Best practice 1: Organiseer een werkconferentie over de positie van de raad bij grote projecten;
- Best practice 5: Maak als raad formele afspraken (verordening/leidraad grote projecten) over de momenten en de wijze waarop de raad in grote projecten wordt geïnformeerd of zaken ter besluitvorming krijgt voorgelegd.

Het college staat achter de voorstellen uit de rekenkamerbrief. Wel willen wij dit breder trekken. Per slot van rekening bestaat het voornemen om per 2022 te fuseren met Langedijk, waardoor een nieuwe bestuurlijke periode start voor een nieuwe, grotere gemeente.

In onze ogen is het waardevol ten tijde van het begin van die nieuwe bestuurlijke situatie een breed gesprek te voeren over de gewenste positie van de gemeenteraad en de samenwerking/verhouding tussen raad, college en organisatie.

De sturing op grote projecten zou dan onderdeel zijn van dat brede gesprek.

Wij stellen voor dat de driehoek van burgemeester, griffier en gemeentesecretaris in aanloop naar 2022 een voorstel uitwerkt hoe zo'n traject deel kan uitmaken van het inwerkprogramma van de nieuwe raad en het nieuwe college.

- Best practice 2: Ontwikkel een (ruimte) definitie van grote projecten, en koppel daar voorwaarden aan;
- Best practice 3: Ontwikkel een proceshandboek grote projecten;
- Best practice 4: Stel als raad bij grotere projecten een startnotitie op.

Per januari 2020 zijn de ambtelijke organisaties van Langedijk en Heerhugowaard gefuseerd tot één werkorganisatie. Dit is aanleiding voor de organisatie om in brede zin te kijken naar de processen, rollen, systemen, et cetera. Hierbij kunnen nieuwe werkwijzen worden opgesteld op basis van de dingen die goed gingen in de oorspronkelijke Heerhugowaardse organisatie gecombineerd met sterke punten uit de oorspronkelijke Langedijkse organisatie. Zo werken we aan de kwaliteitsverbetering die beoogd is met de fusie.

Daarnaast worden veel processen op dit moment ook tegen het licht gehouden in verband met de invoering van de Omgevingswet, wat ook zal leiden tot nieuwe manieren van werken. Daarom stellen wij voor dat het college opdracht geeft aan de directeur Ruimte om, mede op basis van de bevindingen en adviezen van de Rekenkamer en de uitkomsten van het traject tot invoering van de Omgevingswet, een generieke methode te laten formuleren voor projectmatig werken in de nieuwe organisatie.

Zaken die deel uitmaken van deze opdracht zijn onder meer:

- Aandacht voor zowel project- als programmasturing, inclusief beschrijving hoe die twee zich tot elkaar verhouden. Dit omdat wij zien dat bijvoorbeeld complexe, langjarige (binnenstedelijke) gebiedsontwikkelingen in onze gemeente(n) vragen om andersoortige organisatie en sturing dan een goed planbaar herinrichtingsproject met relatief weinig

complexiteit.

- Opstellen van een proceshandboek, met standaardisering van werkwijzen en kaders. Hierbij kunnen huidige werkwijzen met faseringen en producten eenduidig worden vastgesteld. Goede ervaringen uit beide voormalige ambtelijke organisaties kunnen dan met elkaar tot één Dijk en Waard methodiek worden samengevoegd.
- De wijze van communicatie met de raad, waaronder onder meer de wijze waarop de raad vooraf wordt meegenomen (startnotities) en de wijze waarop tussentijds wordt geïnformeerd (welke informatie kan via een raadsinformatiebrief worden gedeeld, en welke informatie vraagt om een raadsbijeenkomst).

De directeur Ruimte zal in deze opdracht optreden als ambtelijk opdrachtgever. Hierbij zal een opdracht worden geformuleerd met inachtneming van relevante randvoorwaarden (opdrachtnemer, tijdspad, ureninzet, budget, et cetera).

2. Verwachte resultaat voor de positie van de raad bij grote projecten

- 2.1 Voor de gemeenteraad moet het resultaat van de voorgestelde werkconferentie een basis geven aan het wel of niet uitwerken van de in de rekenkamerbrief hierna genoemde aanbevelingen:
- a. ontwikkel een (ruime) definitie van grote projecten en koppel daar voorwaarden aan;
  - b. ontwikkel een proceshandboek grote projecten;
  - c. stel als raad bij grote projecten een startnotitie op;
  - d. maak als raad formele afspraken over de momenten en de wijze waarop de raad in grote projecten wordt geïnformeerd of ter besluitvorming krijgt voorgelegd.

Het intensief bespreken van de aanbevelingen door raadsleden, collegeleden en ambtelijk adviseurs is noodzakelijk. Dit om een eenduidig beeld te krijgen van wat er onder 'grote projecten' wordt verstaan. Daarbij wordt ook afgewogen of het voorhanden hebben van een proceshandboek, het gebruiken van een raads-startnotitie en/of het formaliseren van afspraken noodzakelijk c.q. wenselijk is.

Als de antwoorden daarop positief zijn, moet richting worden gegeven aan de uitwerking van de betreffende aanbeveling(en). Ook als geconcludeerd wordt dat er geen uitwerking aan aanbevelingen gegeven wordt, is het van belang om de motivering van die conclusie vast te leggen.

- 2.2 Blijkens de onder punt 1 weergegeven reactie van het college, staan zij achter de voorstellen uit de rekenkamerbrief. Zij willen dit breder trekken en de aanbevelingen te betrekken bij de voorbereidingen van de nieuwe bestuurlijke situatie per 2022 en de invoering van de Omgevingswet te benutten om een generieke methode te formuleren voor projectmatig werken in de nieuwe organisatie.

Met het volgen van de uitvoeringsplanning die het college voorstaat wordt gekomen tot een volledige uitwerking van de aanbevelingen in de rekenkamerbrief. Zij het dat het initiatief dan komt vanuit het college c.q. de werkorganisatie en waarbij op korte termijn de rol van de raad bij grote projecten nog onduidelijk blijft. De verbeterwensen van de raad over de wijze van rolneming bij grote projecten kunnen al wel door middel van een door de rekenkamer aangegeven werkconferentie meegegeven worden aan het college. Het college kan deze vervolgens gebruiken bij het formuleren van een generieke methode voor projectmatig werken in de nieuwe werkorganisatie. In de door het college te verlenen opdracht aan de directeur Ruimte zal ook een rol voor de raad meegenomen moeten worden, bijvoorbeeld door de griffier daarbij te betrekken.

3. Advies van de auditcommissie

De auditcommissie (d.d. 20 mei 2020) adviseert de raad om met het college tot afstemming te komen over de aanbevelingen van de rekenkamer. Daarna kan er een overdrachtsdocument voor de nieuwe raad voorbereid worden.

Financiële gevolgen

De beoogde werkconferentie zal naar alle waarschijnlijkheid één dagdeel in beslag nemen binnen het reguliere arbeidspakket c.q. functie van de deelnemers.

Preventief toezicht

- Ja
 Nee

Communicatie

Als de werkconferentie wordt geschaard onder 'communicatie', dan wordt daarmee beoogd dat ieders kennis en mening telt en door ieders meedenken zorgt voor een breed gedragen eindresultaat. Als de term werkconferentie te zwaar klinkt, mag daar ook onder worden verstaan het organiseren van een gestructureerde creatieve werksessie.

In het licht van de aanstaande bestuurlijke fusie en de gewenste harmonisatie van beleid en uitvoering binnen de werkorganisatie LDHHW ligt het voor de hand om het gemeentebestuur van Langedijk deelnemer te laten zijn aan de werkconferentie.

Uitvoering

De werkconferentie wordt in 2020 georganiseerd, waarbij het tijdstip zodanig valt, dat voor het einde van het jaar de uitkomsten daarvan aan de gemeenteraden zal zijn voorgelegd.

Monitoring/Evaluatie

N.v.t.

Bijlagenr.	Titel/Onderwerp
Bij1924521	Rekenkamerbrief Sturing op grote projecten
Bij2003943	Reactie van het college

de griffier,

de voorzitter,

Advies commissie Stad en Ruimte d.d. 25 augustus 2020

RB2020014 Rekenkamerbrief Sturing op grote projecten:

De auditcommissie adviseert om met de raad tot afstemming te komen over de aanbevelingen.

Daarna wordt overlegd met de directeur Ruimte en Ontwikkeling, waarna er een overdrachtsdocument voor de raad voorbereid kan worden.

Akkoordstuk

Nr.: RB2020014

Voor	Allen
Tegen	---

de Raad van de gemeente Heerhugowaard;

gelezen het voorstel van de griffier en de voorzitter d.d. 26 mei 2020 over de Rekenkamerbrief Sturing op grote projecten;

gelet op het advies van de commissie Mens en Samenleving d.d. 25 augustus 2020;

gelet op artikel 108 van de Gemeentewet;

b e s l u i t :

1. de aanbevelingen en tips van de rekenkamer over de rolneming door de gemeenteraad bij grote projecten, basis te laten zijn voor een in 2020 te organiseren werkconferentie over de verbetering van de positie van de raad bij grote projecten;
2. de organisatie van de werkconferentie in handen te stellen van de griffier en de directeur Ruimte.

Heerhugowaard, 22 september 2020

De Raad voornoemd,

de griffier,
G.J. de Graaf

de voorzitter,
A.B. Blase